

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en
trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid
Torskolan LM i Torsås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Torskolan LM. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två antal utvecklingsområden som angetts i beslut den 2022-12-14, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Torskolan senast den 2023-05-19 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Torsås kommun har inkommit med en sådan redovisning den 2023-05-15.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- inleda ett främjande trygghetsarbete som också omfattar nätet.

I redovisningen av åtgärder beskriver huvudmannen att elevhälsan på Torskolan gått igenom ett utbildningsmaterial gällande kränkningar på nätet. Rektorn har inlett ett främjande trygghetsarbete för att verka för tillitsfulla relationer. Exempelvis finns det tid för relationsbyggande arbete på lektionstid. Eleverna inkluderas i arbetet genom klassdiskussioner och högläsning av litteratur kopplad till barns användning av nätet och vad som kan ske där. Eleverna har fått diskutera dilemman och skolan har också haft en temavecka med frågor om identitet och relationer i fokus. Skolan har också infört trivselaktiviteter för ett främjande trygghetsarbete på skolan. Skolans gemensamma arbete för att stärka och utveckla det främjande trygghetsarbetet som också inkluderar nätet har presenterats för all personal i samband med att Skolinspektionens beslut redovisades. Syftet med insatserna är att bättra styra och

organisera det främjande arbetet så att det leder till ett tryggare klimat på skolan och på nätet.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- bredda kartläggningen av elevernas trygghet så att även deras erfarenheter av miljön på nätet omfattas.

Skolan har nu enligt huvudmannens redovisning kompletterat den egna trygghetsenkäten med frågor om elevernas trygghet på nätet. Andra åtgärder som genomförts för att förebygga och förhindra kränkningar på nätet är att skolan har haft en temadag med informations och kommunikationsteknik. Framåt planerar skolans IKT-personal en temadag för eleverna i samband med läsårsstart, dessutom är en studiedag per läsår vikt åt digital utveckling. Eleverna inkluderas i det förebyggande arbetet genom att elevrådet får komma med idéer om lämpliga frågor att ta upp kopplade till nätet. Även elevernas vårdnadshavare inkluderas genom riktade enkätfrågor om nätet samt genom möjlighet att delta i föräldraråd kring aktuella skolfrågor. Skolans utvecklade uppföljningsarbete är tänkt att höja kvalitén på det systematiska kvalitetsarbetet och gynna det förebyggande arbetet för elevernas trygghet som omfattar elevernas erfarenheter av miljön på nätet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ana-Maria Koci Spång.

I handläggningen av ärendet har även Ewa Mölleryd, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Skolors arbete för en trygg miljö på nätet fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/arbetsomraden/trygghet-pa-netet)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLF 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.